

4. Індекс сприйняття корупції [Електронний ресурс] // Transparency International. – Режим доступу : <https://ti-ukraine.org/research/indeks-spryinyattya-koruptsiyi-2018/> ; Indeks spryiniattia koruptsii [Elektronnyi resurs] // Transparency International. – Rezhym dostupu : <https://ti-ukraine.org/research/indeks-spryinyattya-koruptsiyi-2018/>.

Одержано: 03.10.2022

Яна Валентинівна МАЗУР,

Уповноважена з антикорупційної діяльності

Харківського національного університету внутрішніх справ

ІНТЕГРАЦІЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

У процесі руху України до набуття членства в Європейському союзі, однією із важливих проблем, що постає перед державою є корупція в суспільстві. З метою ефективної не тільки боротьби з корупцією, а і її запобігання, необхідне безумовне впровадження інституту доброчесності як у теоретичну, так і в повсякденну практичну складову життєдіяльності населення.

Проаналізувавши законодавче визначення доброчесності, маємо наступні поняття. Так, законом України «Про державну службу» передбачено, що доброчесність – це спрямованість дій державного службовця на захист публічних інтересів та відмова державного службовця від превалювання приватного інтересу під час здійснення наданих йому повноважень [1]. Також однією з основних вимог до кандидата на посаду судді є доброчесність, що закріплено у Конституції України та Законі України «Про судоустрій та статус суддів». В українському законодавстві наразі використовуються різні похідні терміни від поняття доброчесності, такі як «академічна доброчесність», «кодекс доброчесності», «декларація доброчесності» та інші. Проте, це складові явища, які більш деталізовано розтлумачують та врегульовують певні суспільні відносини керуючись справедливими, чесними принципами.

Якщо розглянути питання академічної доброчесності, звернувшись до національного законодавства про освіту ми бачимо, що це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень [2].

Також ст. 62 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» у розумінні декларації доброчесності передбачено твердження відповідності рівня життя судді наявному у нього та членів його сім'ї майну і одержаним

ними доходам; своєчасне та повне подання декларацій особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та достовірність задекларованих у них відомостей; невчинення корупційних правопорушень; відсутність підстав для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності; сумлінне виконання обов'язків судді та дотримання ним присяги; невтручання у правосуддя, яке здійснюється іншими суддями [3]. Також, під доброчесністю розуміється готовність і здатність особистості свідомо, неухильно орієнтуватись у своїх діях та поведінці на принципах добра й справедливості.

На мою думку, найбільш вдало об'єднали практичні складові доброчесності Корчак Н.М. та Пархоменко-Куцевіл О.І., які, зокрема, зазначили, що це об'єднання правил, що пов'язані із: 1) запобіганням одержанню неправомірної вигоди або подарунків (ст. 22-24 Закону); 2) обмеженнями щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (ст. 25 Закону); 3) обмеженнями після припинення діяльності, пов'язаної із виконанням функцій держави, місцевого самоврядування (ст. 26 Закону); 4) обмеженнями щодо спільної роботи близьких осіб (ст. 27 Закону); 5) запобіганням та врегулюванням конфлікту інтересів (ст. 28-36 Закону); 6) дотриманням етичної поведінки (ст. 37-44 Закону); 7) контролем та перевіркою декларацій (ст. 511-3 Закону); 8) моніторингом способу життя суб'єктів декларування (ст. 514 Закону). [4]

Слід зазначити, що доброчесність є всеохопне поняття, яке містить у собі синтез та безумовну узгодженість моральних та правових норм.

Враховуючи викладене, вважаю за необхідне акцентувати, що впровадження доброчесності повинно бути націлене не тільки на дії посадових осіб, а й укорінення цього принципу на підсвідомості всього суспільства та на всіх рівнях діяльності, де залучений людський ресурс. Для реалізації такого складного завдання необхідний комплексний підхід: по-перше, необхідна система заходів, яка сприятиме зменшенню корупційних ризиків і зосередження на формування в суспільстві відповідних цінностей; по-друге, впровадження в сфері культури нових принципів, які в майбутньому сформують нові традиції, спрямованні на створення позитивного іміджу, для тих, хто керується принципом доброчесності; по-третє, інформування суспільства про відповідальність за наслідки, які настають у разі порушення антикорупційного законодавства не лише для посадовців, а й для пересічних громадян.

Список бібліографічних посилань

1. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015р. № 889-VIII - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.
2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017р. № 2145-VIII - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
3. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>.

4. Корчак Н.М., Пархоменко-Куцевіл О.І. Добросесність державного службовця: етичний та юридичний виміри // Юридичний вісник Повітряне і космічне право. – Київ: НАУ, 2021. – № 2(59). – С. 78-84.

Одержано: 03.10.2022

Володимир Володимирович МАЙТАЛА,

*курсант групи ДР-145 Навчально-наукового інституту права
та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*

КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ В ДІЯЛЬНОСТІ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

Однією із глобальних соціально значущих проблем сучасного суспільства є корупція. Вона реально загрожує національній безпеці та конституційний лад, руйнує моральні цінності, є причиною зростання тіньової економіки.

Корупція має давню історію. Перші згадки про корупцію відносяться до другої половини XXIV ст. до зв. е. Вона зародилася ще в давнину і існує практично у всіх країнах світу [1. С. 178-179].

Корупція – слово латинського походження і дослівно – підкуп, псування. Основа корупції лежить в економіці, але вона завжди пов'язана з порушенням норм права. Корупція – це вступ у незаконні соціально-економічні відносини роботодавця з працівником та владою. При цьому слід мати на увазі, що сприяє наступу та поширення корупційних порушень корупційний ризик. Він означає можливість реалізації корупційного задуму [2].

Виявлення та попередження корупційних ризиків включає розробку та практичне застосування правових, організаційних та профілактичних методів.

У протидії корупції важливу роль відіграє своєчасне виявлення корупційних ризиків. Корупційний ризик – це передбачувана основа для корупційної діяльності Корупційні ризики, на нашу думку, можна класифікувати за п'ятьма ознаками.

Безумовно, кожна ознака потребує спеціального глибокого вивчення. Однак необхідно зупинитися докладніше на корупційних ризиках сфери соціально-трудоу відносин. Вони більшою мірою приховані, ніж у інших галузях діяльності. Тому їх важко виявити та викоренити. Серед корупційних порушень особливе місце займає кадрова корупція. Вона є однією з найпоширеніших форм порушення прав людини на працю [3].

Корупційні ризики, що виникають у цій сфері, поширюються усім працівникам організацій незалежно від займаної посади. Корупційні ризики